

ΕΥΘΥΜΙΑ ΠΑΤΣΟΥΡΑΚΟΥ

“ Εκτίμηση του άγχους και των συμπτωμάτων κατάθλιψης σε μητέρες με σακχαρώδη διαβήτη”

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η γέννηση θεωρείται ένα χαρμόσυνο γεγονός. Όμως, πολλές γυναίκες νιώθουν ανασφάλεια και συναισθηματική αστάθεια την περίοδο της λοχείας, περίοδο που παρουσιάζει αυξημένο ρίσκο εμφάνισης συναισθηματικών διαταραχών για τη νέα μητέρα. Αυτές οι διαταραχές ποικίλουν από την ήπια, συχνή και αυτοπεριοριζόμενη λοχειακή δυσφορία (postpartum blues) και την επιλόχεια κατάθλιψη, μέχρι τις σπάνιες αλλά σοβαρές επιλόχειες ψυχώσεις.

Ο σακχαρώδης διαβήτης, από την άλλη πλευρά, αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα σύγχρονα ιατρο-κοινωνικο-οικονομικά προβλήματα καθώς είναι η πιο συχνή μεταβολική νόσος.

Τόσο στη διεθνή βιβλιογραφία, όσο και στην ελληνική υπάρχουν έρευνες για τις συναισθηματικές διαταραχές που παρουσιάζει η μητέρα μετά τον τοκετό. Όμως, υπάρχει μόνο μια έρευνα που αναφέρεται στην σχέση του σακχαρώδη διαβήτη και της ψυχικής υγείας της μητέρας τις πρώτες ευαίσθητες ημέρες μετά τον τοκετό.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Κύριοι σκοποί της παρούσης μελέτης είναι :

✚ Να διερευνηθεί αν οι μητέρες με σακχαρώδη διαβήτη παρουσιάζουν διαφορές στα επίπεδα άγχους και κατάθλιψης σε σχέση με μητέρες του γενικού πληθυσμού τις πρώτες ημέρες μετά τον τοκετό

✚ Να διερευνηθεί αν οι συναισθηματικές αυτές διαταραχές επηρεάζουν τη στάση των μητέρων με σακχαρώδη διαβήτη σχετικά με τον μητρικό θηλασμό.

ΜΕΘΟΔΟΣ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο Γ.Ν.Μαιευτήριο «Ελενα Βενιζέλου» από τον Ιανουάριο του 2010 έως τον Ιανουάριο του 2011 σε δείγμα 314 μητέρων, 157 με σακχαρώδη διαβήτη και 157 μάρτυρες.

Τα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβάνουν :

- Ερωτήσεις για την καταγραφή των δημογραφικών δεδομένων
- Ερωτηματολόγιο δώδεκα ερωτήσεων, (διαμορφωμένο από την κ.Ουρανία Γιακουμάκη), που εκφράζουν την αυτοπεποίθηση της μητέρας όσον αφορά το μητρικό θηλασμό
- Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS) η οποία χρησιμοποιείται σήμερα σε πολλές χώρες ως εργαλείο screening για την κατάθλιψη της λοχείας και έχει μεταφραστεί και σταθμιστεί στην ελληνική γλώσσα.
- Κλίμακα Άγχους Spielberger – STAI που διερευνά το άγχος ενός ατόμου

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας έδειξαν ότι οι μητέρες που παρουσίασαν σακχαρώδη διαβήτη πριν ή κατά την εγκυμοσύνη εμφάνισαν ποσοστά κατάθλιψης, προσωρινού και μόνιμου άγχους χαμηλότερα σε σύγκριση με τις μητέρες χωρίς σακχαρώδη διαβήτη.

Δεν βρήκαμε έρευνες που να έχουν μελετήσει την σχέση σακχαρώδη διαβήτη κατάθλιψης και άγχους τις πρώτες ημέρες μετά τον τοκετό έτσι ώστε να μπορέσουμε να κάνουμε σύγκριση με τα αποτελέσματα μας. Η μοναδική έρευνα που έχει γίνει από την Kozhimannil K. et al το 2006 και παρουσίασε τα αποτελέσματα στο περιοδικό J.A.M.A. το 2009, σε έγκυες και μητέρες με σακχαρώδη διαβήτη, αναφέρει ότι οι μητέρες με διαβήτη (προϋπάρχοντα ή διαβήτη κύησης) έχουν μεγαλύτερες (έως και διπλάσιες) πιθανότητες για κατάθλιψη. Η έρευνα έγινε σε μητέρες χαμηλού οικονομικού status και μπορεί ακριβώς αυτό το γεγονός (μη σωστή θεραπευτική παρέμβαση) να επηρέασε το αποτέλεσμα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Πιθανώς οι μητέρες, με το συγκεκριμένο πρόβλημα υγείας, έχουν αναπτύξει άμυνες και αυξημένη αντοχή που τις έχει θωρακίσει ώστε να μην θεωρούν δύσκολο ν'αντιμετωπίσουν τα «προβλήματα» της λοχείας. Αυτή η εξήγηση, ίσως, υποστηρίζεται και από το γεγονός της αυξημένης αυτοπεποίθησης που βρήκαμε ότι έχουν απέναντι στο θηλασμό. Παράλληλα μπορεί, στην αυξημένη αυτοπεποίθηση και στο μειωμένο άγχος των μητέρων να συνέβαλε και η αλλαγή της πολιτικής στην αντιμετώπιση των μητέρων σε σχέση με το μητρικό θηλασμό που εφαρμόζεται τελευταία στο Μαιευτήριο που είχε σαν αποτέλεσμα την αναγνώριση του ως Φιλικό με το Βρέφος Νοσοκομείο (Baby Friendly Hospital).

ABSTRACT

ASSESSING THE RELATION BETWEEN DIABETES AND ANXIETY SYMPTOMATOLOGY DURING THE FIRST 2-4 DAYS AFTER DELIVERY

INTRODUCTION

The transition from pregnancy to motherhood is a frequent source of stress. Research has documented that the postnatal period is an increased time of risk for the development of mood disorders (the blues, postnatal depression and postnatal psychosis).

Diabetes, on the other side, is one of the largest medico-socio-economic problems and its prevalence has risen the last 20 years, mainly due to an increased prevalence of gestational diabetes.

Postpartum depression has been widely researched but there is only one study assessing the effect of diabetes on mothers' psychological behavior the fragile first days of postnatal period.

OBJECTIVE

The objective of this study was:

- To examine whether mothers with preexisting or gestational diabetes have a higher prevalence of anxiety and depressive symptomatology compared to mothers without diabetes
- To assess the relationship, if existed, between this symptomatology and the self-confidence in breastfeeding of diabetic mothers.

METHOD

To address the above questions a retrospective cohort study was conducted at the "ELENA VENIZELOU" Maternity Hospital in Athens. Between January 2010 and January 2011, mothers who have met the inclusion criteria, participated in the study.

They had been given predefined questionnaires which include:

- A standard survey questionnaire for the collection of demographic data
- The Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS), a 10 item self report of maternal feelings, which is the most widely used instrument in postnatal depression studies
- The State Trait Inventory (STAI) which is a valid and reliable measure of anxiety. It incorporates two subscales that measure state anxiety (state scale) and the personality predisposition to anxiety (trait scale).
- A questionnaire assessing mother's breastfeeding self confidence (BSES-SF) was developed by Dennis, C.L and was standardized in Greek language by O. Giakoumaki et al

The assessment was conducted in 2-4 days after delivery

RESULTS

Diabetic mothers exhibited lower levels of depressive symptomatology to healthy mothers.

They, also manifested lower trait and state anxiety and presented, statistically, higher rates of breastfeeding confidence.

After correlating with age, marital and work status diabetic mothers continue to have lower rates of depression and anxiety. Statistical results showed that socioeconomical factors have a significant effect on the mood of diabetic and non diabetic mothers. Younger, unmarried and working mothers have higher scores of depressive symptomatology.

All others parameters tested were found inconclusive to mothers 'psychological status.

CONCLUSION

Our results showed that diabetic mothers exhibit a high self-confidence concerning breastfeeding and they are not at risk for developing mood disorders (depression and anxiety). Diabetic mothers appear to have developed resilience and confidence to their abilities.